

[Industriministeren]

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om egnsudvikling.
(Lovforslag nr. L 185).

Indledningsvis vil jeg gerne slå fast, at regeringen med fremsættelsen af lovforslaget ikke sigter mod og heller ikke har påbegyndt afviklingen af egnsudviklingsordningen. Den gældende egnsudviklingslov har i de 12 år, der er forløbet, siden loven sidst blev revideret, medvirket væsentligt til den erhvervsmæssige udligning, der er sket mellem de forskellige dele af landet, og det er regeringens opfattelse, at der fortsat er behov for en egnsudviklingsordning. Sigtet med forslaget er imidlertid som et led i regeringens overordnede økonomiske politik at modernisere og i øvrigt tilpasse egnsudviklingsordningen til den ændring, der er sket i vilkårene for at drive erhvervsmæssig virksomhed. Ændringen har navnlig vist sig i erhvervslivets finansieringsmuligheder.

Den gunstige udvikling i det almindelige renteniveau herhjemme såvel som i udlandet og fastholdelsen af en stabil kronekurs samt det stigende udbud af risikovillig kapital har medført, at erhvervsinvesteringer nu væsentlig lettere kan finansieres og finansieres attraktivt til markedsrente.

Som en naturlig konsekvens af denne udvikling har regeringen fundet, at egnsudviklingsordningens anlægslån til virksomheder i den nugældende lovs § 6 kan ophæves mod til gengæld at styrke den tilskudsordning, der i dag findes i lovens § 10, så den kommer til at gælde for samtlige egnsudviklingsområder, men således, at tilskudsprocenten bliver højere for de svageste områder, de såkaldte specielle egnsudviklingsområder, hvis virksomheder hidtil har haft eneretten til at modtage tilskud. For ikke at svække ordningens effekt vil bevillingsrammen for anlægstilskud blive søgt forhøjet, således at tilsagnsrammen forøges fra 82 mill. kr. i 1984 til 115 mill. kr. i 1985, hvorved der sikres en uændret værdi af den samlede bistand.

Derimod har regeringen ikke fundet det hensigtsmæssigt at ændre ordningen vedrørende lån til kommuner til opførelse af erhvervsejendomme til salg eller udleje. Staten har hidtil bidraget med 75 pct. af finansieringen på dette område, og en ændring af ordningen fra en låneordning til en tilskudsord-

ning ville resultere i, at finansieringen blev overflyttet fra staten til kommunerne. De økonomisk svagt stillede kommuner ville herved formentlig kunne blive tvunget til at afstå fra opførelse af industrihuse på grund af vanskeligheden ved at fremskaffe den nødvendige likviditet til finansieringen, hvilket ud fra et egnsudviklingssynspunkt ville være uheldigt.

Den nugældende lov har fra tidligere love overtaget nogle garantiordninger (§§ 7 og 8) og en særlig adgang til at yde driftstilskud til virksomheder med forringede driftsresultater (§ 11). Disse ordninger har i en årrække været anvendt så sjældent, at behovet for disse bestemmelser må siges at være bortfaldet, hvorfor de nu foreslås ophævet.

Bortset herfra videreføres lovens bestemmelser stort set uændret. Som det vil kunne ses af bemærkningerne til lovforslaget, er de øvrige ændringer, der foreslås, kun mindre tilpasninger til allerede gældende praksis samt en modernisering af lovsproget.

Jeg har gerne villet fremsætte dette forslag i folketinget nu, selv om det ikke kan nå at komme til behandling i forårssamlingen. Hermed vil regeringens intentioner være klarlagt, og en offentlig debat kan finde sted på et præcist grundlag. Skulle der i sommerens løb fremkomme synspunkter, som bør påvirke lovforslagets udformning, kan der tages hensyn dertil ved genfremsættelsen til efteråret; for det er mit håb, at der som hidtil kan samles bred tilslutning i tinget til denne lovgivning.

Industriministeren (Stetter):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri.

(Lovforslag nr. L 186).

Da folketinget i 1975 vedtog den nugældende lov om en låneordning for håndværket og den mindre industri (HMI-ordningen), stod erhvervslivet over for krav om en hurtig tilpasning til ændrede vilkår. Det var afgørende for virksomhedernes overlevelsessevne og derigennem grundlaget for beskæftigelsen, at der kunne fremskaffes risikovillig kapital, der samtidig måtte være rimelig langfristet og

[Industriministeren]

– under det daværende renteniveau – ikke mindst rimelig fordelagtigt forrentet. Det var samtidig vanskeligt især for de mindre virksomheder at få imødekommet deres finansieringsbehov på det almindelige lånemarked. Derfor var det nødvendigt at kunne tilbyde disse virksomheder statslig lånekapital i et omfang, som gik væsentligt ud over de samlede udlånsmuligheder, der havde været til rådighed under den hidtidige håndværkerlåneordning.

Lykkeligtvis er billedet blevet et andet. De almindelige finansieringsvilkår for erhvervslivet har i de seneste år udviklet sig i en gunstig retning. Regeringen har siden sin tiltræden i 1982 gennem sin økonomiske politik tilstræbt en sænkning af renteniveauet. Det er i betydelig grad lykkedes. Hertil kommer, at udbuddet af risikovillig kapital er blevet væsentligt forøget i forhold til tidligere. Fordelene ved at benytte de offentlige anlægslåneordninger er – i modsætning til situationen under tidligere tiders højrenteniveau – således stærkt reduceret. Denne udvikling har medført, at finansieringsvilkårene for anlægsinvesteringer ikke længere kan betragtes som erhvervslivets tungeste problem, og det er netop den udvikling, regeringen har tilstræbt.

Dette betyder dog ikke, at der er grundlag for at foreslå en afskaffelse af HMI-ordningen. Fra alle sider er de små og mellemstore virksomheders overordentlig store betydning i den danske erhvervsstruktur erkendt og anerkendt. Regeringen lægger afgørende vægt på at opretholde de bedst mulige betingelser for, at nye virksomheder inden for håndværket og den mindre industri vil kunne etableres, og at eksisterende mindre virksomheder får mulighed for at ekspandere og modernisere. Der vil derfor efter regeringens opfattelse fortsat være et behov for at kunne tilbyde specielt sådanne virksomheder en finansiering på særlig gunstige vilkår af anlægsinvesteringer i forbindelse med etablering, udbygning og modernisering.

Den nuværende HMI-ordning har været drøftet med de mindre virksomheders organisationer, der har anbefalet en modernisering og omlægning af ordningen. De har i denne forbindelse anbefalet, dels at der fortsat tilbydes HMI-lån til en rente, der er lavere end markedsrenten, men som følger bevægelserne i denne, dels at låneadministrationen overføres til et privat finansieringsinstitut, Finansie-

ringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S, der samtidig skal tilvejebringe hovedparten af lånekapitalen. Herved opnås en decentralisering af ordningens administration, idet Finansieringsinstituttet ved siden af hovedsædet i København har en række afdelinger i provinsen. Endvidere vil der blive tale om en lettelse for låntagerne, der i samme ansøgning vil kunne søge om HMI-lån og ordinære lån fra Finansieringsinstituttet.

Overførelsen af ordningen til Finansieringsinstituttet tænkes ifølge lovforslagets § 1 gennemført ved rentefri årlige indskud fra staten af ansvarlig lånekapital i instituttet over en 10-årig periode. Med instituttets forudsatte supplerende låntagning til markedsrente i forholdet 3 gange statens indskud vil der være grundlag for årlige udlån på 100 mill. kr. til en rente svarende til $\frac{3}{4}$ af markedsrenten. Efter de 10 års forløb vil ordningen finansielt hvile i sig selv med årlige udlån på 100 mill. kr.

Ifølge lovforslagets § 2 træffes der aftale med Finansieringsinstituttet om vilkårene for det statslige indskud og om låneformål, udlånsvilkår samt vilkårene for en opsigelse og tilbagebetaling af statens indskud. Industriministeriet og instituttets ledelse har forhandlet om disse vilkår, og der er opnået enighed om et udkast til en aftale parterne imellem, som er medtaget som bilag til lovforslaget. Det fremgår bl.a. heraf, at instituttet bærer den fulde risiko for eventuelle tab på HMI-udlånene. Herved bevares statens indskud intakt, og den tilstræbte udlånsramme kan holdes konstant.

Det er ikke tanken, at der skal ske ændringer i låneformålene i forhold til den bestående HMI-ordning, men der vil efter indhøstede erfaringer kunne ske en tilpasning til aktuelle behov. Det vil som hidtil kunne ske administrativt gennem en ændring af aftalen.

Som nævnt vil den daglige administration af ordningen efter forslaget blive varetaget af Finansieringsinstituttet. Statens indflydelse på administrationen sikres gennem de to af industriministeren udpegede repræsentanter i instituttets repræsentantskab og bestyrelse.

Statsfinansielt indebærer lovforslaget, at tilsagnsrammen for HMI-lån, der i 1984 er fastsat til 100 mill. kr., de første år vil kunne reduceres til 25 mill. kr. og derpå gradvis aftrappes for helt at bortfalde efter 10 år.

[Industriministeren]

Forslaget fremsættes allerede nu i folketinget, selv om en behandling i indeværende samling ikke kan nås. Dette sker med det formål klart at præcisere regeringens hensigter, således at der i de kommende måneder vil være basis for en offentlig debat. Skulle der herunder fremkomme synspunkter, som der bør tages hensyn til ved lovforslagets udformning, vil der være mulighed for at indarbejde disse i forslaget forud for genfremsættelsen til efteråret. Jeg håber, at der som hidtil vil kunne skabes bred tilslutning i tinget til lovgivningen på dette vigtige erhvervspolitiske område.

Samtykke til behandling:

Formanden:

Den under punkt 12 på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 145:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri.

(Fremsat 28/3 84. Første behandling 3/4 84. Betænkning 8/5 84. Anden behandling 16/5 84. Tillægsbetænkning 23/5 84).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Må jeg godt bede om ro i salen. Jeg håber, at jeg kan nøjes med at bede om det denne ene gang i dag.

Kaj Poulsen (S):

På baggrund af de problemer, udvalget har diskuteret, og som er beskrevet i spørgs-

mål 29 til nr. L 145, har vi fremsat ændringsforslag, som vi har fået flertal for i folketinget, og som vi tror vil kunne løse op for de organisatoriske problemer, der kan være i garantiselskaber.

Vi er meget tilfredse med den løsning, vi her har fundet, ved at fordoble tiden, hvor garanterne kan overveje, hvordan de ønsker organisationen, og denne overvejelse skal selvfølgelig foretages sammen med beboerne. Da beboere og garanters samstemmende har sagt, at dette er en udmærket og god løsning, så tror vi, at vi har løst nogle problemer med dette forslags vedtagelse.

Jeg skal bare kort meddele, at vi naturligvis stemmer for de ændringsforslag, vi selv har stillet, og for de ændringsforslag, vi har stillet sammen med det radikale venstre og socialistisk folkeparti, og som indeholder tekniske ændringer i forhold til almennyttige afdelinger, der har udlejningsvanskeligheder.

Pelle Voigt (SF):

Som jeg meddelte både ved første og ved anden behandling, mener vi i SF, at der i dette forslag er tale om en lang række væsentlige og principielle fremskridt på beboerdemokratiområdet, som betegner en ganske betydelig sejr for venstrefløjen i boligbevægelsen. Der er tale om, at krav, man har arbejdet med i mange år, er slået igennem.

Vi har været i den lidt besynderlige situation, at vi i sidste øjeblik i boligudvalget har måttet diskutere forholdene i et ganske bestemt almennyttigt selskab, oven i købet har måttet diskutere, om visse dele af selskabet overhovedet er almennyttige, og i den forbindelse har haft den opgave at tage stilling til et forslag fra i hvert fald dele af AKBs bestyrelse om undtagelse fra den nye boligbyggerilov i en periode på 3 år.

Det er endt på den efter vores opfattelse overordentlig positive måde, at man i stedet for at tilstå en sådan helt urimelig undtagelse fra lovens bestemmelser under indtryk af en henvendelse fra beboerrepræsentanterne i AKB, som konsekvent vender sig imod dette, har fået fremsat et socialdemokratisk ændringsforslag, som betyder en svækkelse af garanternes mulighed for at påtvinge lejerne ikke at kræve beboerflertal i bestyrelsen.

Vi betragter ikke det socialdemokratiske ændringsforslag nr. 2 i tillægsbetænkningen